

Verslag expertmeeting Ageïsme

Bestrijding van ongelijke behandeling en
uitsluiting van ouderen

Mirla Gomes

oktober 2012

Bestrijding van discriminatie van senioren Expertmeeting

Datum: 08 oktober 2012

Locatie: De Heuvel – grote zaal, Grotekerkplein 5, Rotterdam

Aanwezigen: 35 deelnemers

Uitvoering: Pluspunt en RADAR

Op maandag 8 oktober hebben Pluspunt en RADAR een expertmeeting georganiseerd voor het project 'Bestrijding van discriminatie van ouderen'. Voor de expertmeeting zijn verschillende Rotterdamse organisaties en diverse ouderen uitgenodigd.

Voorafgaand de expertmeeting is er onderzoek gedaan over de beeldvorming van ouderen. Het onderzoek bestaat uit een literatuurstudie, een bijeenkomst met een klankbordgroep, enquêtes onder landelijke en Rotterdamse organisaties en interviews met respondenten van diverse organisaties die met ouderen werken. Tijdens de expertmeeting zijn de feiten en knelpunten naar aanleiding van het onderzoek met elkaar besproken. Ook hebben de 'experts' deelgenomen aan een aantal werkvormen die mogelijk ingezet kunnen worden in de laatste fase van het project.

In de zaal is er gekozen voor een open opstelling. Er is geen gebruik gemaakt van tafels om achter te zitten, er stonden alleen stoelen in een U-vorm voor de deelnemers.

Voor de expertmeeting is er een programma opgesteld. Het programma zag er als volgt uit:

- Verhaal op basis van ervaring
- Introductie Ageïsme
- Stop&go oefening
- Presentatie resultaat onderzoek
- Beeldtheater
- Kwadrant oefening
- Evaluatie/afrondding

De expertmeeting begon met een verhaal van Miep Oosterling, een actieve vrijwilliger van Pluspunt. Het verhaal dat zij vertelde was persoonlijk en toegespitst op leeftijdsdiscriminatie in arbeidssituaties. Daar is voor gekozen, om de bewustwording van de deelnemers op te wekken. De deelnemers kwamen door middel van het verhaal direct in contact met iemand die leeftijdsdiscriminatie ervaren heeft en dat deelde. Het verhaal werd goed opgevangen door de deelnemers. De inzet van het verhaal werd goed gewaardeerd.

Na het verhaal gaf Heili Bassa (directeur Pluspunt) een korte inleiding over het project. Door middel van het project wordt de bewustwording van ageïsme in gang gezet onder ouderen en professionals, daarnaast worden ouderen weerbaar gemaakt tegen leeftijdsdiscriminatie. Zo kan de negatieve beeldvorming over ouderen en ouderen onder elkaar worden omgebogen naar een positieve beeldvorming.

Na de inleiding begon Heili met de eerste oefening van de meeting 'stop&go'. Aan de deelnemers werd gevraagd om door elkaar heen te lopen. Wanneer er 'stop' geroepen werd, stopten de deelnemers met lopen. Ze stelde een vraag met betrekking tot het thema. Aan de persoon die het meest in de buurt was gaven de deelnemers antwoord op de vragen. Wanneer er na 1 minuut 'change' geroepen werd, was het de beurt aan de ander om antwoord te geven op de vraag. Hierdoor maakten de deelnemers kennis met elkaar, deelden zij daarbij hun mening/visie over

leeftijdscriminatie en werd er direct ingegaan op het onderwerp van de bijeenkomst. Deze oefening werd goed opgevangen door de groep. Een grote meerderheid was zeer te spreken over de 'stop&go' oefening door de snelle focus.

De deelnemers kregen na de eerste oefening een presentatie van de resultaten van het onderzoek, door Ilse Mink (onderzoeker RADAR). Het onderzoek bestond uit een literatuurstudie en enquêtes en interviews onder diverse organisaties die te maken hebben met ouderen. Er zijn in totaal 68 enquêtes volledig ingevuld door landelijke en Rotterdamse organisaties. Bij het invullen van de open vraag 'Wanneer is iemand voor u een oudere?' waren de antwoorden divers. De meesten denken dat ongelijke behandeling en uitsluiting voornamelijk plaats vindt op de arbeidsmarkt (tijdens de werving en selectie). Ruim 70% heeft zelf nooit ervaren dat hij/zij anders behandeld is op grond van (veronderstelde) leeftijd. Bijna allemaal hebben zij voorbeelden over iemand in hun omgeving die dat wel ervaren hebben.

Na de bijeenkomst krijgen de deelnemers en geïnteresseerden een samenvatting van het verslag van de expertmeeting samen met een rapport met daarin de resultaten van het onderzoek per mail.

De tweede oefening was beeldtheater, gegeven door Rob Stoop (senior trainer RADAR). Een vrijwilliger speelde de rol van een zelfstandig wonende oudere met beperkte mobiliteit. De mensen die betrokken zijn bij het leven van die oudere werden ook uitgebeeld door de deelnemers. Zij gingen in positie naast de oudere staan. Telkens kwamen er meer betrokkenen bij. Wanneer niemand wat toe te voegen had werd er gekeken naar wie er centraal stond in de opstelling. De oudere is op den duur steeds meer uit het centrale punt verdwenen, zonder dat het de meeste deelnemers opgevallen is.

Door middel van de oefening krijgen de deelnemers een beeld van de realiteit van de samenleving waardoor de ouderen ongelijk behandeld worden. Ook zie je naar voren komen dat er vaak vóór ouderen gedacht wordt in plaats van mét de ouderen. Het probleem werd visueel gemaakt.

De kwadrant oefening was de laatste oefening tijdens de expertmeeting. Het doel van de oefening was om ervaringen waarin discriminatie een rol speelde met elkaar te delen en vervolgens de rollen (slachtoffer/dader/toeschouwer/helper) te analyseren die iemand kan hebben.

Door middel van de kwadrant oefening komt naar voren dat iedereen een keer een van de rollen vervult heeft en dat er geen grootse maatregelen genomen hoeven te worden om ongelijke behandeling tegen te gaan. Na het analyseren van de rollen is er een situatie uitgekozen om uit te beelden. De dia's werden uitgebeeld door de deelnemers. Het uitbeelden van de situatie zorgt voor een heldere weergave.

Ook deze oefening diende als een goede methodiek om discussies op gang te brengen en het bewustzijn op te wekken. Daarnaast zorgt de oefening ervoor dat men oplossingsgericht gaat nadenken over situaties.

Aan de hand van de evaluatie met de groep en de ingevulde evaluatieformulieren kunnen er een aantal conclusies getrokken worden:

- ✓ het programma van de expertmeeting was vol ;
- ✓ De training moet luchtig gehouden worden;
- ✓ De methodiek is bruikbaar om discussies tot stand te brengen;
- ✓ Het thema moet ook een positieve benadering hebben, want anders kun je een neerwaartse spiraal creëren;

Bijv.: senioren die elkaar naar beneden halen, maar ook dat het bijvoorbeeld niet alleen over de slechte zorg gaat

- ✓ De deelnemers vonden het goed om (jonge) professionals en ouderen met elkaar in contact te brengen;
Zij kunnen van elkaar leren en relativeren en spiegels voor elkaar vormen. Tijdens de bijeenkomst van de klankbordgroep is ook gerefereerd naar het samenbrengen van mensen. Hierbij ging het echter om diverse ouderen samen te brengen om de negatieve beeldvorming en vooroordelen weg te nemen. Wanneer professionals en ouderen samen komen kunnen zij van elkaar leren en relativeren.
- ✓ Gebruik van humor tijdens een training is van belang;
- ✓ De methodieken zijn goed bruikbaar om weerbaarheid van vooroordelen, ongelijke behandeling en discriminatie van ouderen te vergroten, maar er zijn een aantal aanpassingen nodig zodat deze goed aansluit op de doelgroep.